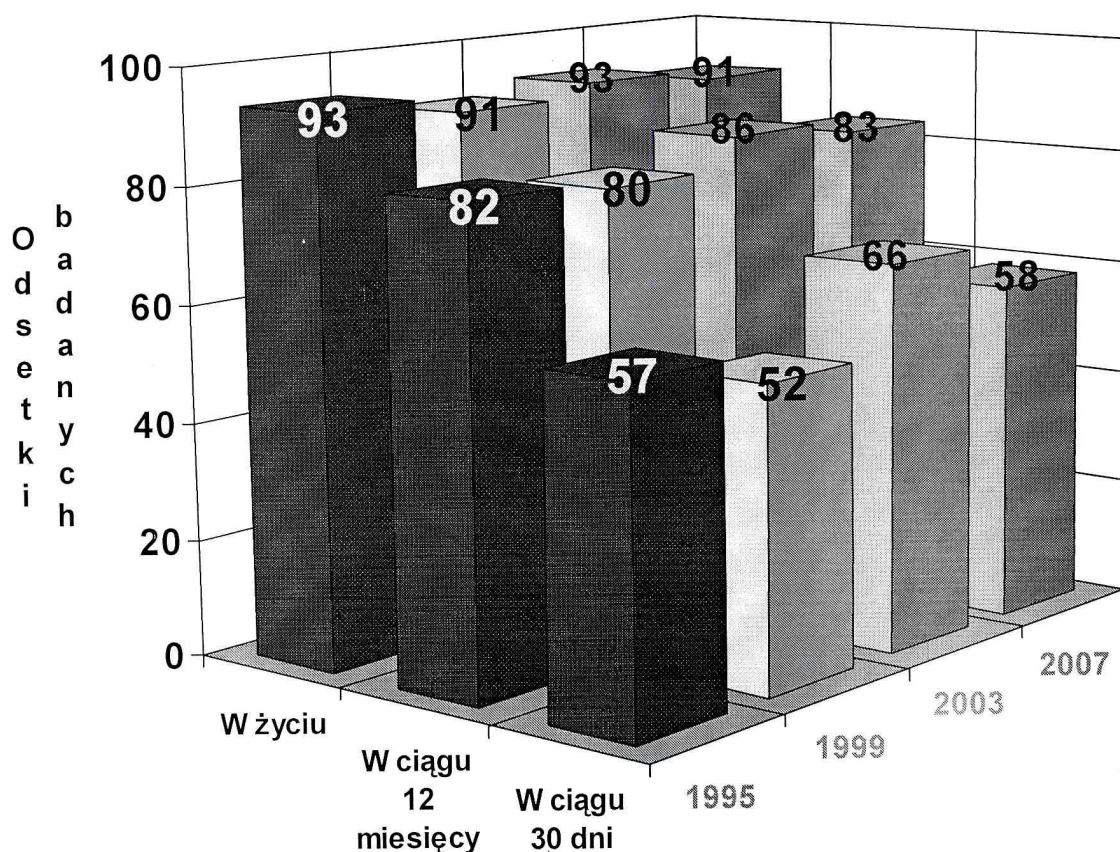

Picie alkoholu przez młodzież

Informacji o rozpowszechnieniu picia napojów alkoholowych wśród młodzieży dostarczają wyniki badań szkolnych. Poznań od 1995 r. uczestniczy w europejskim programie badawczym ESPAD obejmującym uczniów w wieku 15-16 lat. Badanie to dotychczas przeprowadzono czterokrotnie, ostatnio w 2007 r. (trzecie klasy gimnazjalne).

Dane zestawione na wykresie 3. wykazują, że abstynencyjny paradygmat profilaktyki adresowanej do nieletnich nie najlepiej pasuje do rzeczywistości. Smak alkoholu zna przeszło 90% uczniów w wieku 15-16 lat, zaś ponad 80% zalicza się do aktualnych konsumentów alkoholu, tzn. piło jakiś napój alkoholowy w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. Ponad połowa gimnazjalistów pije na tyle często, że ostatni przypadek picia zmieścił się w okresie ostatnich 30 dni przed badaniem.

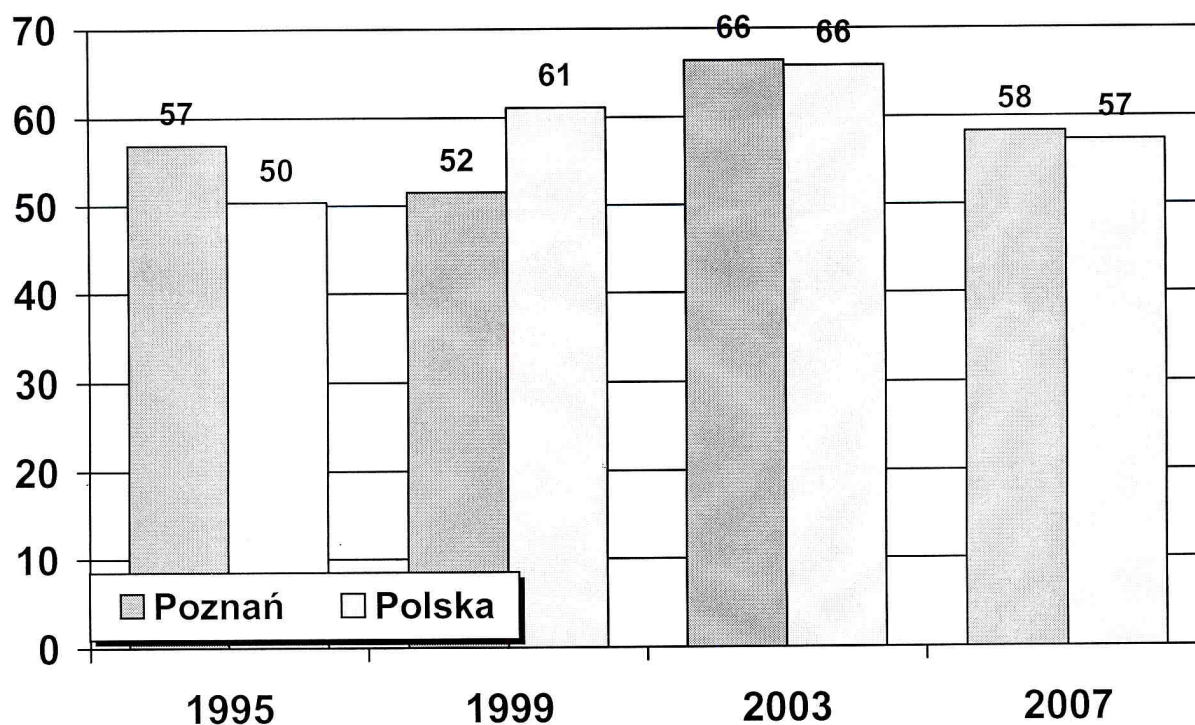
Wykres 3. Picie napojów alkoholowych w czasie całego życia, w czasie ostatnich 12 miesięcy oraz w czasie ostatnich 30 dni (odsetki uczniów w wieku 15-16 lat)

Zródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD

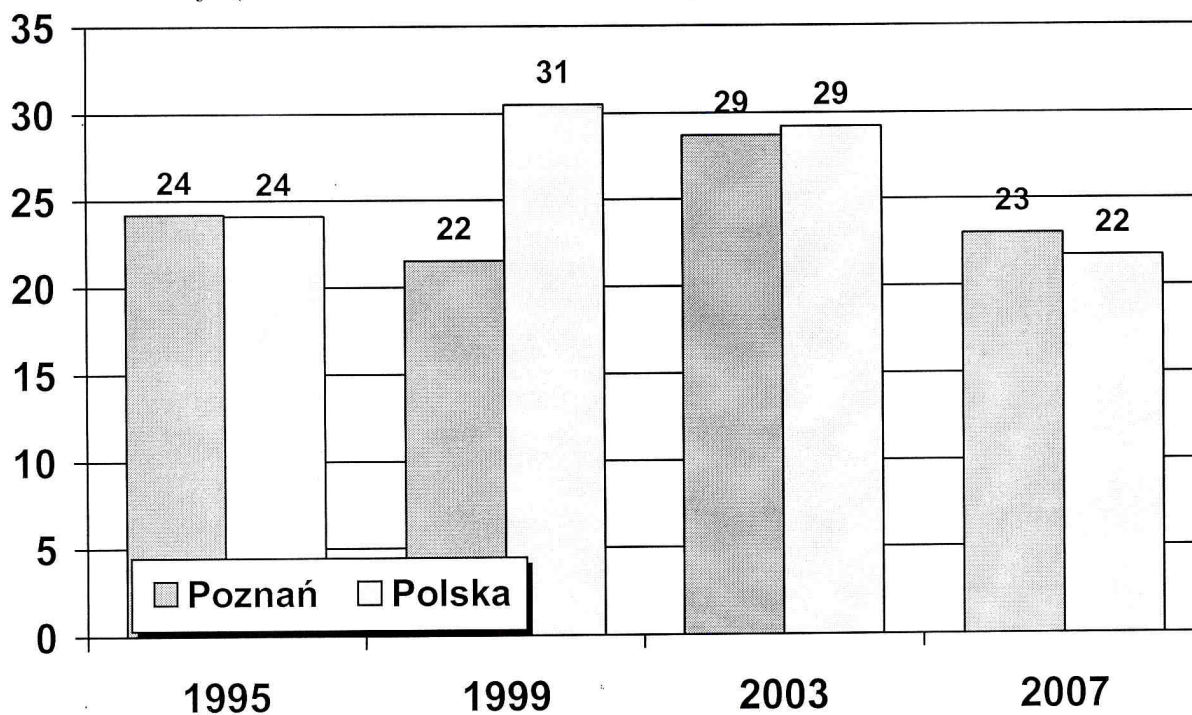
Poznańska młodzież niewiele różni się pod tym względem od rówieśników z próby ogólnopolskiej, co ilustrują dane z wykresu 4. odnoszące się do picia w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem.

Wykres 4. Picie napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni w Poznaniu oraz średnio w całym kraju (odsetki uczniów w wieku 15-16 lat)

Źródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD

Wykres 5. Upicie się chociaż raz w czasie ostatnich 30 dni w Poznaniu oraz średnio w całym kraju (odsetki uczniów w wieku 15-16 lat)

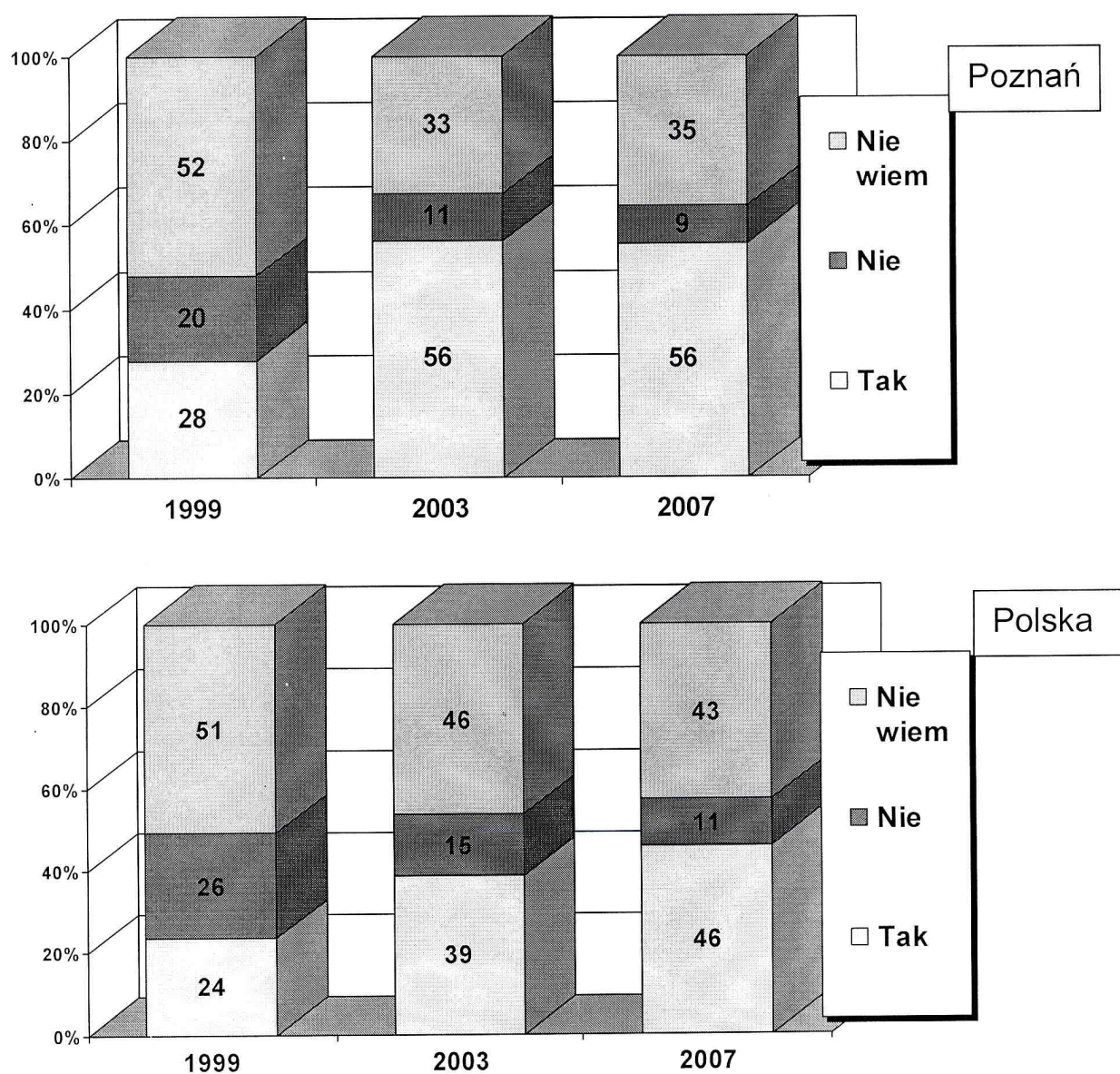

Źródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD

Pod względem picia szczególnie destruktywnego, jakim jest upijanie się, młodzi poznaniacy także lokują się w pobliżu średniej ogólnopolskiej (wykres 5). W przypadku obu wskaźników trendy w Poznaniu przebiegają odmiennie niż na poziomie kraju, dane za 2007 r. wykazują jednak podobne wartości.

O niskiej i zarazem malejącej popularności ostaw abstynenckich świadczą dane z wykresu 6. Odsetek uczniów trzecich klas gimnazjów deklarujących chęć życia w abstynencji od alkoholu gdy będą już dorośli jest bardzo mały, w Poznaniu nieznacznie niższy niż średnio w kraju.

Wykres 6. Spodziewane picie po osiągnięciu dorosłości – uczniowie w wieku 15-16 lat

Źródło: Wyniki badań szkolnych ESPAD

Nadużywanie alkoholu i uzależnienie

Na podstawie rozkładu spożycia napojów alkoholowych oszacowanego w badaniach ankietowych dorosłych mieszkańców Poznania liczbę osób pijących nadmiernie (pow. 12 litrów czystego alkoholu rocznie) estymować można na ok. 35-40 tys. osób. Liczba ta wzrosła w porównaniu z 2002 r.

Oszacowania liczby osób pijących problemowo dokonane metodą punktu referencyjnego (benchmark) na podstawie danych z badań ankietowych oraz danych lecznictwa i izb wytrzeźwień mieszczą się w szerokim przedziale 16-32 tys.

W badaniach 2002 i 2008 zastosowano test przesiewowy CAGE, na podstawie którego szacować można liczbę osób uzależnionych od alkoholu. W rozkładach odpowiedzi na pytania testu CAGE nie nastąpiły większe zmiany. Zarówno w 2002 r. jak w 2008 r. pozytywny wynik uzyskało nieco ponad 5% badanych. Brak większych zmian nie zaskakuje, bowiem pytanie testu odnoszą się do całego życia badanych, zatem ich rozkłady mają w pewnym sensie charakter kumulatywny. Bazując na tych wynikach można szacować, że w Poznaniu mieszka ok. 20 tys. osób uzależnionych od alkoholu, wliczając w to tzw. „trzeźwych alkoholików”.

Na podstawie danych z nominacji zebranych w badaniach terenowych na potrzeby oszacowań liczby osób pijących nadmiernie można szacować, że ok. 25% uzależnionych korzysta z leczenia w ciągu roku.

Informacji o trendach w problemowym piciu rozumianym jako uzależnienie od alkoholu, bądź regularne używanie alkoholu w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne lecznictwa.

Lecznictwo psychiatryczne ambulatoryjne i stacjonarne objęte są dwoma niezależnymi systemami sprawozdawczości statystycznej. Pierwszy z nich opiera się na indywidualnych kwestionariuszach statystycznych. Podstawą drugiego są zbiorcze zestawienia statystyczne sporządzane na poziomie poradni. Dane z lecznictwa stacjonarnego są zatem dokładniejsze - nie są one obarczone błędem wielokrotnego liczenia tych samych osób, jeśli zostały odnotowane w tym samym roku w kilku różnych placówkach.

Dane ambulatoryjne natomiast zdają się chwytać zjawisko w jego wcześniejszej fazie, osoby z problemem alkoholowym nie zawsze trafiają do opieki stacjonarnej, ponadto do poradni zgłaszają się zwykle wcześniej.

Na wykresie 7 zestawiono współczynniki przyjętych do leczenia ambulatoryjnego na 100 tys. mieszkańców dla 5 największych miast w naszym kraju. Współczynnik ten w przypadku Poznania przybiera najwyższą wartość.

Podobnie jest gdy analizujemy wskaźnik przyjętych do leczenia pierwszy raz w życiu, także w postaci współczynnika na 100 tys. mieszkańców (wykres 8). Tu także w Poznaniu obserwujemy najwyższą wartość wskaźnika.